

Anton Baroch

Radek Hasalík

Anton Baroch (1799-1864) byl houslista působící ve starobrněnském augustiniánském klášteře a také v *Königl. städt. Theater in Brünn*. S bratrem Josefem Barochem spoluvytvářel podhoubí, z něhož rostly talenty jako Vilemína Nerudová, či předčasně zesnulý Adolf Zelníček.

Anton Baroch byl synem Jakoba (Jakuba) Barocha. Jakub Baroch působil ve Valticích, ale pocházel z obce Skramníky (okres Kolín), kde se roku 1761 narodil skramnickému kantorovi Johannu (Janu) Barochovi. Kantor Jan Baroch zemřel ve Skramníkách v dubnu 1778. Valtice (Feldsberg) jako rodiště Antona Barocha dokládá pouze záznam ve sčítacích operátech Brna 1857. Obec Skramníky v Čechách jako působiště Jana Barocha dokládá pouze záznam v oddavkové matrice Karla Barocha. Karel Baroch (nar. 1769) byl mladší bratr Jakuba Barocha. Jejich matkou a manželkou Jana Barocha byla Barbora, rozená Kratochvílová.

V rodině Jakuba Barocha a Anny, rozené Schöpflingové, vyrostli nejméně tři hudebníci, Anton, nar. 1799, Josef, nar. 1801, a Jan, nar. 1803, do této rodiny patřili také další sourozenci Alois (1806), Anna (1807), Rozálie (1810), Marie (1813), Klára (1816) a pravděpodobně také nejmladší Leopoldina, kterou jsem však v matrikách nenašel, ale figuruje ve sčítacích operátech Brna 1850 s letopočtem narození 1817. Matriční záznamy vesměs uvádějí, že Anna Schöpflingová pocházela z protestantské rodiny, kdežto Jakub Baroch byl katolík.

Ve výkazech velkoknížecího domu Liechtensteinů z roku 1803 figurují mezi dvanáctičlennou *Militär Bande* přidělenou k *Hochfürstliche Grenadier Kompagnie in Feldsberg* jména *Karl Baroch, erster Klarinettist und erster Bratschist*, a *Jakob Baroch, zweyter Hornist und Violinist*. Z výkazů 1803 je patrné, že Jakub i Karel Barochovi ovládali hru jak na žesťové (klarinet, lesní roh), tak na strunné nástroje (housle, viola).

Jakub Baroch figuruje v rodné matrice své dcery Marie (1813), narozené ve Valticích, jako *pensionirter Houtboist*. Jeho penzionování kvůli zrušení orchestru, v němž působil, ve Valticích zřejmě vedlo k přestěhování celé rodiny do Brna za výdělkem. Klára, dcera Jakuba Barocha, se narodila v roce 1816 v Brně na Petrově (Petersberg) čp. 268 v tomtéž domě, kde

se roku 1838 narodila manželům Nerudovým dcera Vilemína, později proslulá houslistka. Dům v Brně na Petrově čp. 268 stojí dodnes v těsné blízkosti kostela sv. Petra a Pavla.

V roce 1825 žila rodina Jakuba Barocha v Brně na Bäckergasse čp. 13, kde zemřela devítiletá Jakubova dcera Klára Barochová. Podle oddávkové matriky žil v roce 1848 Anton Baroch na adrese Bäckergasse čp. 53. Podle sčítacích operátů 1850 bydlela na Bäckergasse čp. 53 v bytě č. 7 vdova Anna Barochová, její synové Anton a Josef a dcera Leopoldina. Podle sčítacích operátů 1857 bydlel Anton Baroch s manželkou Františkou na Grosse Neugasse čp. 33.

Podle úmrtní matriky německé evangelické církve v Brně Anna Barochová, rozená Schöpflingová, zemřela 10.11.1859 ve věku 88 let na adrese Hohlweg čp. 25. Tato úmrtní matrika jako jediný dohledaný zdroj uvádí, že Anna Barochová pocházela z Kopčan v Uhrách. Také manželkou Antona Barocha se 10.10.1848 stala evangelička Františka Podhořelá. Záznam o skonu Františky Barochové 21.4.1880 ve věku 58 let se nachází rovněž v úmrtní matrice německé evangelické církve v Brně jako u její tchýně Anny Barochové. Františka Barochová zemřela na Eichhorngasse čp. 16.

Antonín Baroch figuruje jako první houslista v seznamu hudebníků augustiniánského kláštera v Brně pořízeném Pavlem Křížkovským v roce 1853, který do publikace *P. Pavel Křížkovský. Životopisný nástin* (Brno 1904, s. 13) převzal Karel Eichler.

Působení Antona Barocha připomněl i soudobý denní tisk. Anton Baroch se dostal na stránky *Wiener allgemeine Musik-Zeitung* 31.10.1846.

Dalším zdrojem poznatků o Antonu Barochovi jsou údaje v almanaších *Královského městského divadla v Brně* (Königl. städt. Theater in Brünn). Jméno Anton Baroch figuruje v almanachu na rok 1826. Anton Baroch působil v brněnském divadle mnoho let, jeho jméno se naposledy objevilo v almanachu na rok 1857. Anton Baroch v divadle působil jako první houslista (*erste Violinspieler*), v některých sezónách (zároveň) jako *erste Musikdirektor*, resp. *erste Orchesterdirektor*. V *Brünner Theater-Almanach für das Jahr 1854* a *Brünner Theater-Almanach für das Jahr 1855* se Antonovo jméno objevilo po boku bratra Josefa Barocha, houslisty Vincenze Innfelda a kapelníka Ernsta Wickenhausera, manžela Amálie Nerudové,

starší sestry Vilemíny Nerudové. Vincenz Innfeld byl kolegou Antona a Josefa Barochových také na starobrněnském kůru.

V příspěvku Jiřího Sehnala *Das Musikrepertoire der Altbrünner Foundation unter Cyril Napp (1816–1818)*. In: *Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity/Studia minora Facultatis Philosophicae Universitatis Brunensis*, H 15, 1980, s. 63-78, jsou na s. 66-69 vzpomenuty koncerty několika hudebníků Barochů v letech 1816-1817, kteří buď hráli na lesní roh, anebo na housle. Poznatky z rodných matrik vedou k rodině Jakuba Barocha, neboť v roce 1816 rodina Jakuba Barocha již bydlela v Brně. Houslistou Barochem (Geiger Baroch) ze zmíněného Sehnalova příspěvku byl nejspíše Anton Baroch (nar. 1799), jenž měl v roce 1816 sedmnáct let. Houslistou Barochem mohl ale být také Antonův otec Jakub Baroch, který hru na housle ovládal, jak je zřejmé z výkazů liechtensteinského panství z roku 1803.

Orchester Director Anton Baroch zemřel 26.2.1864 v nemocnici u sv. Anny.

Zdroje (řazeno chronologicky):

Záznam o narození Jakuba Barocha. Státní oblastní archiv v Praze, rodná matrika 1761-1784, obec Skramníky, okres Kolín.

<https://ebadatelna.soapraha.cz/d/11928/5#>

Jacobus Franciscus Salesius, syn skramnického kantora Jana Barocha a jeho manželky Barbory, byl pokřtěn 26.12.1761 ve Skramníkách, narodil se 22. téhož měsíce.

Záznam o narození Karla Barocha. Státní oblastní archiv v Praze, rodná matrika 1761-1784, obec Skramníky, okres Kolín.

<https://ebadatelna.soapraha.cz/d/11928/35>

Carolus Ignatius, syn Jana Barocha byl pokřtěn 28.1.1769 ve Skramníkách, narodil se 27. téhož měsíce.

Záznam o úmrtí Jana Barocha. Státní oblastní archiv v Praze, úmrtní matrika 1761-1784, obec Skramníky, okres Kolín.

<https://ebadatelna.soapraha.cz/d/11928/182>

Joannes Baroch, Cantor Skramnicens., zemřel 24.4.1778 ve Skramníkách (okres Kolín).

Záznam o narození Antona Barocha. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1784-1804, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3398?image=216000010-000253-003370-000000-003484-000000-FM-B09565-01890.jp2>

Anton Baroch se narodil 17.11.1799 ve Valticích knížecímu hobojistovi (fürst Hoboist) Jakubu Barochovi a Anně Schöpflingové.

Záznam o narození Josefa Barocha. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1784-1804, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3398?image=216000010-000253-003370-000000-003484-000000-FM-B09565-02130.jp2>

Josef Engelbert Baroch se narodil 6.11.1801 ve Valticích Jakubu Barochovi, a Anně, dceři Georga Schöpflinga.

Záznam o narození Jana Barocha. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1784-1804, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3398?image=216000010-000253-003370-000000-003484-000000-FM-B09565-02390.jp2>

Johan Evangelist Baroch se narodil 9.12.1803 ve Valticích knížecímu hobojistovi Jakubu Barochovi, a Anně, dceři Johanna Georga Schöpflinga.

Schematismus des regierenden Hochfürstlichen Hauses von und zu Liechtenstein. Vaduz in Schwaben 1803, s. 37.

https://books.google.cz/books?id=OfjAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Záznam o narození Aloise Barocha. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1804-1822, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3399?image=216000010-000253-003370-000000-003485-000000-FM-B09566-00300.jp2>

Alois Johann Baroch se narodil 7.3.1806 ve Valticích Jakubu Barochovi (Bandist) a Anně, dceři Johanna Georga Schöpflinga.

Záznam o narození Anny Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1804-1822, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3399?image=216000010-000253-003370-000000-003485-000000-FM-B09566-00440.jp2>

Anna Maria Barochová se narodila 18.6.1807 ve Valticích Jakubu Barochovi (Bandist) a Anně, dceři Johanna Schöpflinga.

Záznam o narození Rozálie Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1804-1822, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3399?image=216000010-000253-003370-000000-003485-000000-FM-B09566-00880.jp2>

Rosalía, dcera Jakuba Barocha a Anny, dcery Johanna Georga Schöpflinga, se narodila 22.1.1810 ve Valticích.

Záznam o narození Marie Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1804-1822, Valtice.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/3399?image=216000010-000253-003370-000000-003485-000000-FM-B09566-01490.jp2>

Maria Christina, dcera Jakuba Barocha (pensionirter Houtboist) a Anny, dcery Johanna Georga Schöpflinga, se narodila 28.2.1813 ve Valticích.

Záznam o narození Kláry Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, rodná matrika 1800-1819, Brno - sv. Petr a Pavel (na dómě).

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/7869?image=216000010-000253-003381-000000-016943-000000-00-B03524-01900.jp2>

Klara Anna Baroch se narodila 28.6.1816 choralistovi Jakubu Barochovi a Anně, geb. Schäferin v Brně, zapsána v rodné matrice u sv. Petra a Pavla (na dómě). Narodila se na Petrově (Petersberg) čp. 268.

Záznam o úmrtí Kláry Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, úmrtní matrika 1784-1836, Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8049?image=216000010-000253-003381-000000-017194-000000-00-B00061-02140.jp2>

Klara Anna, dcera Jakuba Barocha (Musikus), zemřela 30.11.1825 ve věku 9 let na Bäckergasse čp. 13.

Brünner Theater-Almanach für das Jahr 1826, s. 5.

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:0babbad0-d8ba-11e7-bbbb-005056827e51?page=uuid:14500e80-0db6-11e8-8485-5ef3fc9ae867>

Wiener allgemeine Musik-Zeitung, 31. Oktober 1846, s. 527.

<https://archive.org/details/AllgemeineWienerMusikZeitung6Jg1846/page/n539/mode/2up>

Záznam o sňatku Antona Barocha a Františky Podhořelé. Moravský zemský archiv v Brně, oddavková matrika 1847-1860, Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8028?image=216000010-000253-003381-000000-017163-000000-00-B03726-00110.jp2>

Anton Baroch a Františka Podhořelá se vzali 10.10.1848 v Brně.

Anna Baroch, Bäckergasse čp. 53. Digitální archiv Brno, Sčítací operáty a jmenné rejstříky, Brno 1850, s. 15.

<http://digiarchiv.brno.cz/search/people?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&surname=Baroch¤tPage=1>

Brünner Theater-Almanach für das Jahr 1854, s. 6.

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:6a6f5500-d8b9-11e7-8d21-005056827e52?page=uuid:efa65690-0da9-11e8-8cd8-5ef3fc9bb22f>

Brünner Theater-Almanach für das Jahr 1855, s. 2.

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:59986b40-d8b9-11e7-8d21-005056827e52?page=uuid:e92b4760-0da6-11e8-8cd8-5ef3fc9bb22f>

Theater-Almanach für das Jahr 1856, s. 4.

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:4c5687a0-da44-11e7-bbbb-005056827e51?page=uuid:435c2490-123c-11e8-bdb0-005056827e51>

Theater-Almanach für das Jahr 1857, s. 4.

<https://www.digitalniknihovna.cz/nkp/view/uuid:3fb139a0-da44-11e7-bbbb-005056827e51?page=uuid:24e16130-123f-11e8-8cd8-5ef3fc9bb22f>

Anton Baroch, Grosse Neugasse čp. 33. Digitální archiv Brno, Sčítací operáty a jmenné rejstříky, Brno 1857, s. 3.

<http://digiarchiv.brno.cz/search/people?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&surname=Baroch&firstName=Anton¤tPage=1>

Záznam o úmrtí Anny Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, úmrtní matrika 1848-1885, číslo knihy 17843, Brno, německá evangelická církev.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8435?image=216000010-000253-003381-000000-017843-000000-00-B03223-00420.jp2>

Anna Baroch, rozená Schöpfling, vdova po učiteli hudby, zemřela 10.11.1859 ve věku 88 let na adrese Hohlweg čp. 25.

Záznam o úmrtí Antona Barocha. Moravský zemský archiv v Brně, úmrtní matrika 1853-1866, Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8055?image=216000010-000253-003381-000000-017200-000000-00-B03860-01970.jp2>

Anton Baroch, Orchester Director, zemřel 26.2.1864 (v nemocnici) u sv. Anny.

Záznam o úmrtí Františky Barochové. Moravský zemský archiv v Brně, úmrtní matrika 1848-1885, číslo knihy 17843, Brno, německá evangelická církev.

<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8435?image=216000010-000253-003381-000000-017843-000000-00-B03223-01440.jp2>

Franziska Baroch, vdova po učiteli hudby, zemřela 21.4.1880 ve věku 58 let na adrese Eichhorngasse čp. 16.

Karel Eichler: P. Pavel Křížkovský. Životopisný nástin. Brno 1904, zvláště s. 13.

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:0521ecf0-7666-11e6-8fbd-005056827e52?page=uuid:52cb7330-83f5-11e6-ae94-005056825209>

Jiří Sehnal: Das Musikrepertoire der Altbrünner Foundation unter Cyril Napp (1816–1818). In: Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity/Studia minora Facultatis Philosophicae Universitatis Brunensis, H 15, 1980, s. 63–78, zvláště s. 66-69.

<https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/111930>